

KIM BEGELEIDT JONGE CRIMINELEN

MISDAADCIJFERS
DALEN SPECTACULAIR

De misdaadcijfers zijn opnieuw hard gedaald, blijkt uit onderzoek van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC). De politie registreerde het afgelopen jaar 930.000 misdrijven. Dat is een daling van 5,1 procent ten opzichte van 2015. Het aantal verdachten (270.000) nam zelfs met 11 procent af. Die stevige dalingen vertaalden zich weer in minder zaken bij de rechtbank.

In 2016 behandelde de rechter 94.000 zaken; 11 procent minder dan het jaar ervoor. In tien jaar tijd daalde het aantal misdrijven met 29 procent en het aantal verdachten zelfs met 46 procent. Rechters behandelen 28 procent minder zaken dan in 2007.

Criminoloog Cyrille Fijnaut ziet zeker verbetering. "Veel traditionele delicten, zoals woninginbraken en autodiefstallen, nemen al jaren af. Dat komt onder meer door beter hang- en sluitwerk. Maar ook doordat jongeren zich steeds meer in de virtuele wereld begeven." Fijnaut gelooft ook dat de aanpak van jonge criminelen zijn vruchten afwerpt, zoals de Amsterdamse Top600 van veelplegers die extra in de gaten worden gehouden.

Andere steden hebben weer zogenaamde veiligheidshuizen om veelvoorkomende criminaliteit in te dammen. Op deze locaties werken instellingen zoals politie, zorg en gemeente samen om overlast, huiselijk geweld en criminaliteit te verminderen.

Bron: *Algemeen Dagblad*

'IK WIL DEZE
JONGENS
NIET IN DE
STEEK LATEN'

Als jeugdreclasseerder begeleidt Kim (31) jonge veelplegers. Dat vergt veel doorzettingsvermogen, maar Kim doet het met hart en ziel. "Ik zal slecht gedrag en misdrijven nooit goedkeuren, maar als persoon keur ik deze jongens niet af. Ik weet dat er ook andere kanten aan hen zitten."

"Waar doe je het voor? Die jongens zijn toch niet te redden. Lekker opsluiten en nooit meer naar buiten laten gaan", zeggen mensen weleens tegen Kim, als ze over haar werk als jeugdreclasseerder vertelt. "Ja, en dan?" antwoordt Kim op zo'n moment. "Soms ga ik er niet eens op in, omdat ik het dom en kortzichtig vind om zo te praten."

Vooraf jongens

Kim werkt bij de jeugdhulporganisatie William Schrikker Stichting en begeleidt Amsterdamse jongeren die vermeld staan in de Top600 en Top400. Amsterdam startte in 2011 met de aanpak van 600 veelplegers in de stad en de regio. Deze mensen zijn over een periode van vijf jaar meerdere keren aangehouden voor misdrijven als woning-inbraak, een overval, mishandeling of straatroof. Daarnaast is er sinds 2015 de

Top400-lijst. De jongeren die hierop staan, zijn vaak al in aanraking geweest met de politie, of staan vermeld vanwege zorgen rondom hun thuissituatie of veelvuldig verzuim van school. De politie werkt samen met de regiogemeenten, de GGD, Jeugdbescherming en vele andere organisaties om te voorkomen dat ze (opnieuw) de fout in gaan. Kim is als Top600- en Top400-regisseur nauw betrokken bij deze veelplegers. Ze begeleidt jongens - veelplegers zijn vooral jongens - die net uit de gevangenis zijn gekomen en is in sommige gevallen ook hun

KIM: 'IK HEB ALTIJD AL KINDEREN MET PROBLEMEN WILLEN HELPEN, MAAR WIST NOOIT IN WAT VOOR BAAN.'

Vaak zijn het jongens met een licht verstandelijke beperking of gedragsproblemen als ADHD of ODD, een agressieve gedragsstoornis, en die moeite hebben met autoriteit en gezag. We stellen kleine, haalbare doelen, zoals het vinden van een dagbesteding of afspraken nakomen. Dat lijkt simpel, maar bij deze jongens ben je al blij als ze op school aankomen. Misschien niet precies om negen uur, maar dát hij er is, is al winst." Het is belangrijk dat Kim blijft langskomen, hoe frustrerend het soms ook is als een jongen niet komt opdagen. "Als ik voor niks kom, dan ga ik de volgende keer weer. Ligt een jongen nog op bed als ik aanbel, dan wacht ik op de bank tot hij klaar is voor een gesprek.

De familie van de jongens heeft niet altijd zin in mijn bemoeienis. Maar ze weten wel waarvoor ik kom. Ik vertel dat de rechtbank dit bezoek

gezinsvoogd, als zij door Jeugdbescherming onder toezicht zijn gesteld. Met haar opleidingen sociaal pedagogisch werk en sociaal pedagogische hulpverlening had Kim ook kunnen kiezen voor een baan in het onderwijs, maar juist deze doelgroep sprak haar aan. "Al op jonge leeftijd heb ik gezegd dat ik graag kinderen met problemen wilde helpen, maar ik had toen natuurlijk nog geen idee wat voor baan daarbij hoorde. Na mijn stage bij de William Schrikker Stichting was ik er helemaal van overtuigd dat werken met 'ingewikkelde' pubers iets voor mij is."

Kim gaat bij de jongens op huisbezoek en spreekt regelmatig met ze af bij school, of op hun werk bij McDonalds of Kentucky Fried Chicken om te vragen hoe het met ze gaat en waar ze tegenaan lopen. "Op basis daarvan kijk ik wat er verbeterd of bijgestuurd kan

worden. Hoe komt het bijvoorbeeld dat het niet goed gaat op school of dat een kind veel verzuimt? Zijn er problemen in de thuissituatie of is er iets anders aan de hand? Aan de hand van gesprekken probeer ik dat uit te zoeken. Het belangrijkste doel van deze aanpak is om te voorkomen dat deze jongens nog een keer in de criminaliteit belanden."

Samen helpen

Kim zet zich dag in, dag uit met veel volharding voor de jongens in. "Een lange adem vergt het wel, het gaat om een ingewikkelde doelgroep.

'IK BEN BLIJ ALS ZE OP
SCHOOL AANKOMEN.
DAT ZE ER ZIJN, IS AL WINST'

heeft opgelegd en dat wij hun kind samen gaan helpen. Daar heeft bijna geen ouder bezwaar tegen. De meeste ouders willen graag dat het goed gaat met hun kind en

werken mee. Soms ook storten vaders of moeders hun hart bij me uit, klagen ze over hun zoon of vragen ze of ik ervoor kan zorgen dat hij weer naar school gaat. Dan leg ik uit dat ze dat zelf moeten doen, en dat ze wel

'IK VIND HET MOEILIK ALS EEN JONGEN DIE IK AL LANGERE TIJD KEN, VERHARDT'

begeleiding en hulp kunnen krijgen bij die opvoedvaardigheden. Als een jongen desondanks blijft verzuimen op school, terugvalt in de criminaliteit, niet meewerkt aan begeleiding of behandeling en het thuis écht niet goed gaat, kan de rechter beslissen om hem uit huis te laten plaatsen." Met de huisbezoeken probeert Kim daarnaast zicht te houden op de broertjes en zusjes, om te voorkomen dat ook zij in de criminaliteit belanden. "Dat doe ik samen met de ouders en andere partijen, zoals de basisschool, hulpverleners en ambulante begeleiders."

Leuk en sociaal

Kim weet dat deze werkwijze zijn vruchten afwerpt. Uit de Top600 effectmonitor 2016 blijkt dat het aantal jongens dat opnieuw een misdaad pleegt mede dankzij de aanpak van de Top600 met 49 procent is afgenomen. Een voorbeeld is een jongen die Kim vier jaar lang begeleidde. Hij heeft inmiddels zijn diploma aan het ROC behaald. "Deze jongen had meermaals vastgezet voor diefstallen en inbraak. In het begin was hij helemaal niet te motiveren. Hij wilde niet naar school, was vaak niet bereikbaar, lag lang op bed. Het contact verliep erg moeizaam. Aanvankelijk zag ik geen enkele verbetering. Deze jongen had een zogenoemde gedragsbeïnvloedende maatregel opgelegd gekregen. Dat betekent dat hij verplicht behandelingen moest volgen, agressietraining bijvoorbeeld. Omdat hij zich daar niet aan hield, moest hij weer twee weken naar de gevangenis. Daarna zag ik langzamerhand een verandering. Die twee weken hadden hem aan het denken gezet.

Hij ging ineens toch naar school, werkte mee aan de behandeling en aan de gesprekken. Dit jaar haalde hij zijn diploma op niveau één aan het ROC. Ook stroomde hij uit de Top400. Hij nodigde me uit voor de diploma-uitreiking. Ik was enorm trots dat hij dit bereikt had. Hij woont nu begeleid en is verdergegaan met de opleiding op niveau twee. Binnenkort begint hij met een werk-leertraject. Hij kijkt dan eerst samen met een jobcoach waar zijn kracht ligt. Hij zou straatcoach kunnen worden en zo als voorbeeld voor andere jongeren kunnen dienen. Het is een leuke en sociale jongen, dus dat zou echt iets voor hem zijn."

Het zijn dit soort successen die het werk waardevol maken. Al benadrukt Kim dat het niet altijd eenvoudig is om jongens tot dat inzicht te brengen. "Dat heeft vooral te maken met hun omgeving. Vaak zijn ze al met een jaar of twaalf op straat beland. Daar hangen ze rond en dat zien ze als hun thuis. Hun vrienden en soms ook hun vader of broer zitten al in de criminaliteit. Ze willen geen afstand nemen van hun omgeving. Vrienden beschouwen zij als familie, die zullen ze nooit verraden of in de steek laten. Hierdoor blijft dat netwerk altijd een risico."

Vuurwapen in huis

Met de meeste jongens die Kim al langere tijd begeleidt, heeft ze een band gekregen. "Dat gaat niet vanzelf. Vooral in het begin is het lastig om tot ze door te dringen. Sommigen hebben zo'n muur om zich heen gebouwd dat je nooit echt dicht bij ze komt. Maar bij andere jongens merk ik op een zeker moment dat ik

KIM: 'LAATST NODIGDE EEN JONGEN ME UIT VOOR ZIJN DIPLOMA-UITREIKING. WAT WAS IK TROTS!'

hun vertrouwen heb. Bijvoorbeeld als ze zelf om hulp vragen via WhatsApp of als ze uit zichzelf een berichtje sturen dat iets niet goed gaat." Hoewel jongeren weleens kwaad worden als Kim adviezen uitbrengt die niet gunstig voor hen zijn, is ze nooit bang geweest. "Wel realiseer ik me soms achteraf dat er risico's aan mijn werk zitten. Ik ben weleens ergens op bezoek geweest waar een vuurwapen in huis lag. De politie vertelde me dat later en was verbaasd dat ik daar alleen was geweest. Als we zoiets vooraf weten, kiezen we ervoor niet meer op huisbezoek te gaan, maar ergens anders af te spreken. Ik heb ook een keer lang naast een jongen in de auto gezeten die was veroordeeld voor een zwaar misdrijf. Ik stond er op dat moment niet bij stil, maar achteraf vind ik dat toch een vreemd idee."

Aangrijpend

Kim doet haar werk met veel plezier, maar vindt het ook zwaar, zowel emotioneel als mentaal. "Dat ligt enerzijds aan de werkdruk. Ik begeleid zestien jongens die ik allemaal in de gaten moet houden, voor wie ik adviezen uitbreng en verslagen maak. Naast mijn werk volg ik nog allerlei trainingen en heb ik veelvuldig overleg met politie, behandelaars, begeleiders en school. Anderzijds zijn het de heftige dingen die ik vrijwel dagelijks hoor. Die maken veel indruk. Dat kan gaan om een zwaar delict of om de achtergrond van een jongen. Het grijpt me altijd erg aan als ik merk dat een jongen is verwaarloosd door zijn moeder. Hij heeft daardoor zijn vertrouwen in de maatschappij verloren en neemt nog maar weinig van een ander aan. Ik vind het ook moeilijk als een jongen die ik al langere tijd ken, verhardt en een ernstig misdrijf pleegt. Als dat ondanks alle inzet van de begeleiders en de intensieve behandeling toch gebeurt, vind ik dat heel erg. Niet dat het mijn leven beheerst, maar

het houdt me thuis nog wel even bezig. Om te ontspannen spreek ik met vrienden en vriendinnen af. Dat helpt me om narigheid van me af te zetten. En soms ben ik bepaalde jongens ook zat en denk ik: zak er maar in! Gelukkig kan ik die ergernis lekker spuien bij collega's. We kunnen daarover altijd met elkaar praten."

Niet afkeuren

Kims vrienden en familie hebben bewondering voor haar werk. "Ze vinden het knap dat ik dit kan en dat ik het volhoud. 'Hoe kun je met zo'n jongen in gesprek gaan?' vragen sommigen. Ik zal zijn gedrag en misdrijven natuurlijk nooit goedpraten of goedkeuren, maar als persoon geur ik hem niet af. Ik weet dat er ook andere kanten aan hem zitten. Deze jongens groeien vaak op in heftige thuissituaties. Als ik dat merk, kan ik begrijpen waarom ze denken dat het leven hun niks anders te bieden heeft. Denk aan huiselijk geweld, verwaarlozing, schulden, een vader die het heel normaal vindt om crimineel te zijn. Deze jongens groeien op met heel andere normen en waarden. Ik wil ze als persoon niet laten vallen. Ze zijn al door iedereen in de steek gelaten. Dit los je niet op door ze nog verder te verwijderen van de maatschappij."

Het zijn de kleine dingen en grotere successen die haar werk betekenisvol maken, al heeft Kim niet de illusie dat ze alle jongens kan 'redden'. "Wij als hulpverleners zijn ook maar poppetjes die in hun leven voorbijkomen. Het is niet altijd mogelijk ervoor te zorgen dat zij hun leven gaan beteren, dat moet ook uit zichzelf komen. Wel denk ik dat we bepaalde inzichten kunnen meegeven, zodat ze gaan nadenken over wat we zeggen. Dat het misschien nog niet zo gek is om wél naar school te gaan en je aan je afspraken te houden. Als een jongen met alle hulp toch zijn diploma weet te halen en zijn leven een andere richting weet te geven, maakt mij dat ontzettend blij." 'Spreek we nog een keer af of geloof je het wel en zeg je: ik heb haar nu wel genoeg gezien?' vroeg Kim aan een jongen die laatst uit de Top600 stroomde. "Het was niet echt nodig, maar toch wilde hij graag nog een keer bij zijn werk bij KFC afspreken. Gewoon om wat te praten. Dat vond ik mooi. Het was zijn manier om te bedanken en zijn waardering uit te spreken."

Heb jij ook een bijzonder beroep en wil je daarover vertellen in Vriendin? Mail dan naar post@vriendin.audax.nl.